

A Járáság

Dr. Gyödy Lívadáy

Holzer
cs. és kir. udvari és kamarai szállító
divatháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 2.

Most jelent meg! Szabó István háborus könyve

A KÁRPÁTI HÓ.

Egy katona feljegyzéseiben a csodásan hősi harcok névtelen magyarjainak emléke. A kötetet *Haranghy Jenő* iparművész címképe díszíti.

2.50 fillérért megrendelhető „A Társaság” kiadóhivatalában.

COGNAC
KEGLEVICH
GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN UTÓDAI BUDAFOK

Rácz Dániel

Budapest,
IV., Függetlenség-utca 2.

BARAKONYI KOVÁCSY FERENC BORTERMELŐ

Sajáttermésű TOKAJHEGYALJAI borairól.

SZŐLŐK :: TÁLLYÁN :: PINCÉK

Valódi garantált tiszta Tokaji borok minden előkelő bor- és csemegeüzletben kapható.

KIÁLLITÁSI KITÜNTETÉSEK:

Szeged	1876	S.-A.-Ujhely	1881	Budapest	1896
Páris	1878	N.-Kikinda	1884	Páris	1900
Székesfehérvár	1878	Budapest	1885	Pozsony	1902
Kassa	1880	Brüsszel	1888	Pécs	1907

Vezérképviselő:

KARÁCSONYI FERENC BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 10.

D. HOBE & CO
LIKÓR KÜLÖNLEGESSÉGEI
 HOBE TRIPLE SEC
 HOBE CHERRY BRANDY
 HOBE CRÈME D'ANANAS
 HOBE CRÈME DE BANANE
 HOBE CRÈME DE CACAO
 HOBE CRÈME DE MENTHE
 HOBE CRÈME DE VANILLE
 SPEZIALITE
 HOBE GRAND MONARQUE

HUBERT J. E.

ELSŐ MAGYAR
 PEZSGŐ-GYÁR
 POZSONYBAN

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

Alapított 1825-ben

Kardos Rózsi és Juci
fényképészeti műterme
Budapest
Telefon: 105-80.
IV., Váci-utca 11/b.

LITTKÉ
 Casino
 for England
 Cremant Rosé
 Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

III. évf.
8-ik szám.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, RITZ-SZÁLLÓ. – TELEFONSZÁM: 60-88.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest,
1916 február 24.

Berczik Árpád.

Magyar társaság.

Irta Berczik Árpád.

Vannak nagy halak és vannak kis halak.

Vannak nagy nemzetek és vannak kicsinyek.

A nagy halak megeszik a kis halakat, hiszen szegények nem tudnak védekezni. De a kis nemzetek nem hagyják magukat és erősen védekeznek. Hiába csábitják a nagy nemzetek az ő terített asztalukkal; hiába mondják — gyertek ide picikék, lakmározzatok ezeken a nagy fogásokon, a mikkel mi titeket jól tarthatunk, akár fel is hizlalhatunk. Milyen felséges művészeti, gazdasági, irodalmi, hatalmi ételekkel, csemegékkal szolgálhatunk mi nektek, a milyen a magatok kis gyöngye emberségéből soha ki nem telnék. Itt nálunk készen vár a százados nagy kultúra minden nyalánksága. Dolgozotok, fáradnotok sem kell mindezért, készen kapjátok, csak azt mondjátok: terülj asztal! — és leültök a nagy közösségbe, kivergődtek a ti picurka semmiségtékből, szegénységtékből, és felcsaptok ragyogó, gazdag világ-nemzetnek.

A mire a kis nemzetek azonban így csipegnek vissza: belátjuk a csábitgatás alaposságát, ti csakugyan olyan sok mindenben részesíthettek, a miről mi nem is álmodhatunk, — de hiába! nem tehetünk róla, nekünk mégis csak édesebb a miénk, a magunké, akár milyen árvák és elhagyottak vagyunk! Ha beállunk közétek, itt hagyjuk a hagyományainkat, a lelkünket, a szellemünket, megsemmisülünk és elveszünk. És elvesz velünk mindaz, a mi sajátosságos, meg eredeti volt bennünk, a mivel tanubizonyosságot tehattunk, hogy nem hiába teremtette meg ezt a mi fajunkat az Uristen. Volt küldetésünk, hivatásunk ezen a világon. Betöltöttünk egy helyet, akár milyen kicsi is volt az! Azért hát ne bántsatok ti nagy halak, engedjétek meg, hogy mi is létezzünk és helyet foglaljunk a mi kicsike, szerényke asztalunknál és ott jól érezzük magunkat, habár talán egy kicsit koplalunk is kell kultúra dolgában.

A nagy nemzetek erre bizonyos szájalmas mosolygással, melyben egy csipetnyi gunynak is jut hely, végigmérnek — mint a kin nem lehet segíteni. S azt gondolják magukban: ó, ti szegény kölykök, hát ti azt hiszitek, hogy képesek vagytok a mi hatalmunknak és nagyságunknak ellenállani? Nem hódítunk meg fegyverrel, nem szórunk rátok lövedékeket! Legyetek függetlenek, önállóak, ugyis a miénk lesztek előbb-utóbb. Beolvadtok minden erőszak nélkül, a magatok jószántából, mert minden lövegnél hódítóbb és észretéritebb a kultúra és ti csöppségekben képtelenek vagytok a magatok becsületéből úgy megélni, mint a hogy jól esnek.

Érzi ezt a logikát minden kis nemzet nyugaton, a német, francia, angol nagy világkultúrák szomszédságában. Érzi a hollandus, a dán, a svéd, a norvég, és mégis csak ellenáll, nem csap fel a hollandus angolnak, a svéd vagy norvég franciának, a dán németnek. Mindenikök az akar maradni, a minek teremtődött, mert van nemzeti öntudata, büszkesége, mely dicsőséges multra támaszkodik. Hiszen volt olyan idő is, a mikor nemcsak nagy nemzetek, hanem kicsinyek is befolyhattak a világtörténet fejlődésére.

A magyar sem nagy nemzet, mégis megállhat óriás szomszédaival szemben, ha követi a dán, hollandust, svédet, norvéget.

Az hát a kérdés: *megvan-e bennünk az az ellenálló képesség, mely Európa többi kisebb nemzetét és fajtáját fentartja? Vajjon megvan-e ez az erőteljes nemzeti lelkiület a mi társadalmunkban is?* Ezt kérdezem mindenképp magamtól, ez érdekel, hevit s ebbe szeretnék belátni, hogy nyugodtan tekinthessek a jövőbe.

A politikai hatalmat (Deák Ferenc bölcsességének köszönhetjük — áldassék örökkön örökké az ő neve!) a kezünkben tartjuk; de elégséges-e ez a mai körülmények és viszonyok közt? Az iországi kelta már századok előtt elvesztette politikai önállóságát, a szivtelen angol nemcsak a földet huzta ki alóla s ajándékozta oda a maga fajtájának, még a nyelvét is kitepte. Egy csekélyke töredék kivételével angolul beszél az összes irség s csak most támasztja fel mesterségesen halottaiból a maga ősrégi kelta nyelvét. Mégis megmaradt irnek, külön lélekkel, külön érzéssel, külön véralkattal, külön törekvésekkel.

Fentartotta a nemzeti öntudat és akarata, hogy akármit kövessen el az angol, ítélje éhenhalásra bár, — mint azt Cromwell cselekedte, — nem bír vele! Ott fog éhezni, nyomorogni anyaföldjén, de megmarad ott élő tiltakozásnak; ha pedig ki is vándorol, akár-hová megy, támogatni fogja kívülről is az ő honmaradt testvéreit.

Ime a társadalmi hatalom ereje!

Minket is ez az erő rántott ki a nemzeti halál torkából. Mária Terézia és II. József után, jaj, beh közel voltunk ahoz, hogy hiába áll még Buda, magyar már nem soká fog élni. A magyar társadalom szine-java műveltséget a némettől és franciától kért és majdnem lemondott nyelvéről is. A főnemesség ugyszólván egészen németté vedlett. Kisfaludy Sándor németül levelezett Szegedy Rózával. Csak a kisnemesség, mondhatni a bocskorosnemesség és nép magyarsága mentette meg a nemzetet s őrizte meg a hidat, melyen keresztül Kazinczy, Vörösmarty, Széchenyi megteremtették az új Magyarországot. A magyar társadalom műve volt ez, mely megvívott a szabadságharc utáni osztrák elnyomással is.

Erre a nemzeti öntudatra és érzésre van szükség ezentul is — majd a háboru után, mert ha a nemzetköziség korszakának véget is vetett a nagy háboru, ha ez alaposan ki is gyógyította azokat a lágy magyarokat, a kik olyan könnyedén fel tudtak volna csapni franciának vagy angolnak — még nincsen vége a veszedelemnek, mely minket fenyeget.

A győzelem után a német nem fog erőszakkal bántani semmiképp sem, megbarátkozott velünk, megismert minket; meggyőződött róla, hogy a magyar ember csak addig ér valamit, a míg a baka, a huszár nemzeti színű pántlikát visel süvegén, de különben is tapasztalja, hogy a kis nemzetek létét nem szabad fenyegetni, különállóságukat meg kell becsülni. A némettség nem fog a háboru után erőszakosan föllépni, mint az ellenségek most hirdetik, kik a germán elbizottsággal, göggel ijesztgetik a kis államokat és népeket.

Arról azonban a némettség sem tehetne, ha a kisebb fajok társadalma az *önkéntes germanizálás* útjára lépne és hátat fordítva nemzeti szellemének, teljesen a német civilizáció büvös körébe ragadtatná magát.

A mi társadalmunk igen ellenálló és kemény, ha a politikai oldalról támadják. Egy »bécsi« támadás vagy sérelem, nemzeti mivoltunknak kicsinylése, vagy mellőzése lángra lobbant sajtót, országgyűlést, társadalmat, kivált ha nemzeti önértetünket érinti. Csak közjogilag ne piszkáljanak, mert akkor jaj nekik és jaj nekünk!

De hogy kulturailag hogyan szivárog be az idegen szellem és mint hamisítja meg és forgatja ki eredetiségéből társadalmunkat, irodalmunkat, művészetünket, hogyan sajátítanak ki lassankint saját területünkön, ezt nem veszi észre a nagy közönség. Mintha ez az érzék

József főherceg és Augustia főhercegné meglátogatják a magyar Vöröskereszt táborkórházat az Isonzo partján.
Bernátovics Pál táborkész felvétele.

hiányzanék belőlünk. Fel-felfortyan néha, de aztán öszszecsuklik, nincs kitartása, szívóssága, hogy ezt az aprólékos harcot végigvijja! Hja! ha egy csapásra huzárossan lehetne véget vetni.

Forgassuk végig társadalmunk képes albumát.

Belépünk egy előkelő urinó szalonjába. Asztalán csak elvétve látsz — ha egyáltalán látsz — magyar könyvet, annál több németet, franciát, angolt. — Nem csoda, gondolod, a világnépek óriás irodalmával, művészetével nem versenyezhetünk, sem termelés, sem fogyasztó piac dolgában. Hogy könyveiket vásárolják, ezt értem — de miért nem vásárolunk és olvasunk magyarokat is? Kivált odafent, a felsőbb tizezrek köreiben?

Erre csak az a felelet: mert társadalmunk még mindig tulságosan kap az idegenen és mert az ifjuságnak nem ad eléggé nemzeti nevelést.

Alig születik meg a kis csöppség, már angol nevelőt kapott a háboru előtt, most morva dadát vagy németet. S e kis tökmagok sokszor jobban s előbb tanulnak meg idegen nyelveket, mint az anyanyelvüket. Nyolcéves kora előtt nem volna szabad gyereket más nyelvre tanítani, mint az anyanyelvére. Megméltelyezik nyelvérzékét, beoltják az idegen dalokkal, versikékkal, játékokkal a zsenge hajtásba az idegen szellemet. Csak-hogy az anyák remegnek a borzalmas gondolatól, hogy gyermekök nem fog három-négy világnyelvet tudni, mert az iskola magyar. Meg kell hát előbb tanulniok, mielőtt az iskolába küldik. Később még az a bizonyos magasabb nevelés, a leányoknál francia apácákkal, vagy a háboru előtt Angliában, most meg Németországban tovább csiráztatja, fejleszti az ifju lélekben elhintett idegen konkolyt.

Az ilyen magasabban kiképzett leány mit visz magával az életbe? Idegen izlést, lelket, szellemet. Magyar irodalomról, műveltségről alig van fogalma — éppen, hogy a színházban ismeri meg vagy az újságból fujdogál feléje egy kis magyar műveltségi szellőcske. Pedig a nők, a magasabb társaság hölgyei lehetnének a magyar könyv- és műpiacnak legnagyobb fogyasztói.

Ebből a nevelésből kerül ki az olyan mama, a ki nevetve mondja: »Az én kis Esztikém most olyan herceg, mióta a frajlein van mellette. Sem magyarul, sem németül nem tud, ugy keveri a két nyelvet, majd megpukkadunk rajta. Ugy beszél, hogy a kis kelberlik a wiznin legelnek.«

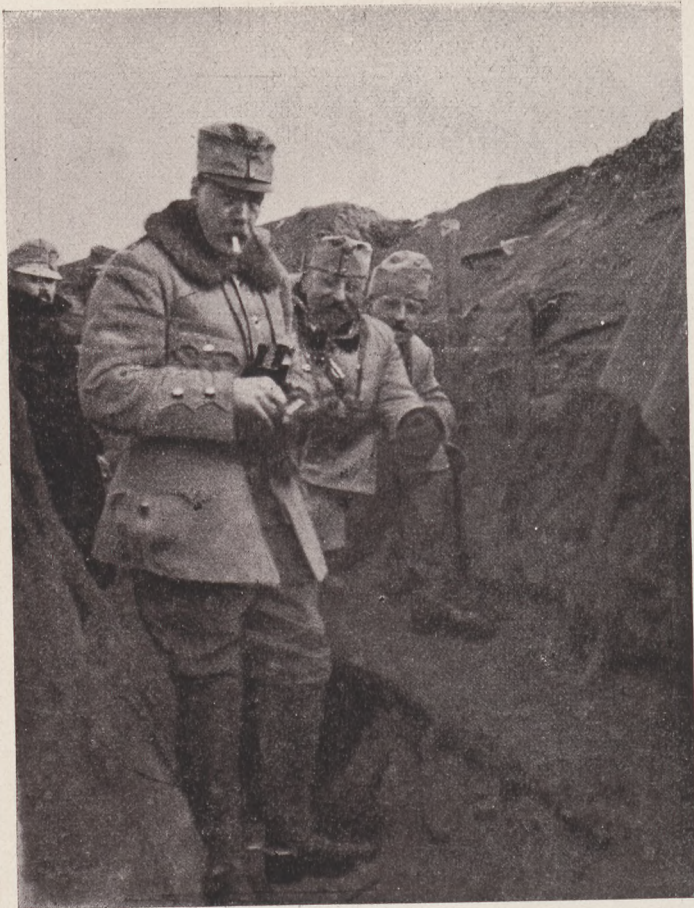
Ismertem egy tanárt... igenis... egy tanárt... ismétlem harmadszor is: egy magyar középiskolai tanárt, a ki dicsekedett azzal, hogy kis fia ilyen módon tanul meg két nyelvet egyszerre!...

Egy kis kép ez a mi társadalmunkból. Abból a magyar társadalomból, mely csupa erős érzelmű nemzetiségekkel van körülveve!... A szász, a román, a német, a szerb társadalmak oszlopai a nők.

Egy erdélyi magyar leánynak csapta a szelet egy főszolgabíró, a kiről a leány nem tudta, hogy nem érzi magát magyarnak. Megkérte a leány kezét, de kikötötte, hogy román könyveket olvasson, román körökbe járjon, a magyar társasággal lehetőleg szakítson. A magyar leány ebbe nem egyezett s a házasság füstbe ment.

Ezzel ellenkező jelenségeket tapasztalhatunk a magyar társaságban.

Hány külföldi nőt vesz el magyar ember a nélkül, hogy a feleségétől ilyesmit megkivánna?! Itt élnek köztünk évtizedekig, családot alapítanak és nem

Széchenyi, Andrássy és Zichy grófok a lövészárkokban.
Ratkóczy János 69. gyalogezredbeli hadnagy felv.

tanulnak meg magyarul. Mért tanulnának, hiszen itt minden művelt úri ember tud németül vagy franciául, esetleg angolul is — s a magyarok olyan udvariasak, hogy velök az ő nyelvükön beszélnek.

Kivált Budapesten, Magyarország fővárosában meg lehet élni a magyar nyelv nélkül is, főleg a német nyelvvel! Magas, igen magas urak idegen születésű hölgyei nem veszik néha maguknak azt a fáradságot, hogy megtanuljanak magyarul, mert hát az a magyar nyelv olyan nehéz... De tán inkább azért, mert nem érzik annak szükségét: a társaság nemkényszeríti őket rá s a férj sem kívánta meg annak idején. Egyébként nem tapasztaljuk-e, hogy nagy történelmi nevek viselői egymásközt is közhelyeken — nem magyarul beszélnek?

Csak annak jellemzésére hoztam fel ezeket, hogy a magyar társadalomban nincs meg a kellő érzék a nemzeti kulturális védekezésre. A magyar népszínmű teljesen leszorult, a mióta a mi aranyos Blahánénk, — a ki valamikor legendás alak lesz — nem lobogtatja többé a magyarság zászlaját. Véle a magyar népdal is letűnt, mert nincsenek követői. De bezzeg, virágozik a kabaré világ. Kabarénótákat füttyül a mai ifjúság és beleheli a kabaré szellemet. A színpad egy része is kivitelre dolgozik és kerüli a magyar jelleget, nehogy az nehézséget okozzon. Mennyivel erősebb a dán, norvég, svéd színpad! Ibsen, Björnsterne Björnson, Strindberg milyen talajosak. Hogy megérik rajtok a nemzeti voltát! De még a gyöngye osztrák-német sem ejtette el az ő bécsi vagy inkább osztrák népszínművét. Nálunk sokan idegesek lesznek, ha magyar népet látnak a színpadon. A német meg fölmelegszik, ha tiroli, bajor népdaraboknak tapsolhat.

Szinte jól esett, hogy a m. k. Operaház nemrég föllevenítette Erkel Ferenc operáját: »A névtelen

hősök«-et. Szerencsés gondolat volt és gratulálok az igazgatónak. Kedves, bájos, lelkes munka, melyet kivált mint ifjúsági darabot fenn kell és lehet tartani. Az Operaház érzi, hogy művészi feladatán kívül nemzeti kötelesség is vár reá. Ha ezt az utóbbit nem érezné, a kormánynak kellene rá figyelmeztetni. Az országos és királyi támogatást nemcsak azért kapja, hogy a »Walkürt« színre hozza, hanem hogy magyar operákkal is előálljon.

Tanuljunk és tanulhatunk is nemzeti szellemet és lelket a németiségtől. Ott minden egyes ember érzi, hogy ő fajtájának a katonája. Most, a háboru legforróbb idejében is ráér, hogy a német nyelv tisztaságával is foglalkozzék. Még a kormány, a katonaság is gyomlálja a német nyelvet az idegen szavaktól. Érdekes és érdekes a »Zeitschrift des allgemeinen Deutschen Sprachvereins« számait végigolvasni! Látni fogjuk, hogy például a tizenegyedik hadosztály helytartó főparancsnoksága Kasselben felhívást tett közzé az idegen szavak használata ellen. A német császár és hatóságai állnak a nyelvmozgalom élén. A német sajtó is a nyelvtisztaság nemzeti ügyének szolgálatába állt és népszerűsíti, közforgalomba hozza az új német szavakat. A drezdai színházak, a német színpadi egyesület felhívására ez év január elsejétől többé nem írják, hogy »Abonnement«, »Loge, stb. Német szavakkal helyettesítik s így viszik ezeket a közönség közé.

Mi inkább azon vagyunk, hogy nyelvünket ok és szükség nélkül is idegen szavakkal minél zagyvábbá tegyük s a mire kínálkozik is jó kifejezés, arra sem használjuk. Milyen szép, népies szó a »kihantolás«, mégis azt írjuk, hogy »exhumálás«. Most a »krematorium«-ot hozzuk divatba, melyet a nagy közönség meg sem ért, holott a »hamvasztó«-t megértene, stb. stb.

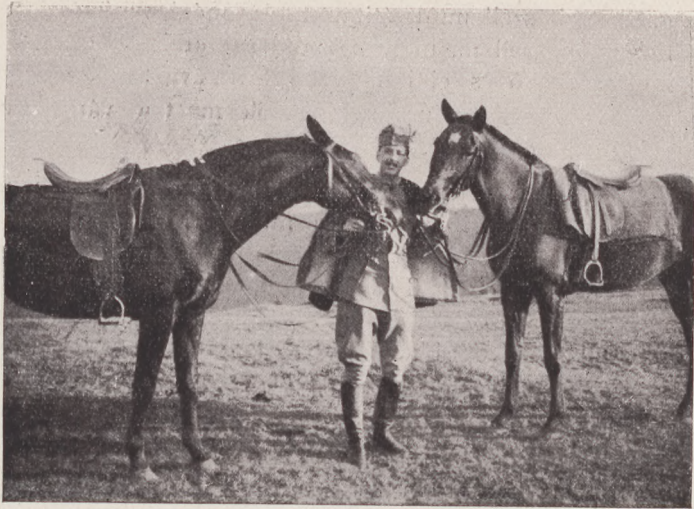
A németeknél összefügg az egész társadalom, annak minden osztálya és rétege a nemzeti munkában. Férfi, asszony, öreg, gyermek ott küzd a polgári élet lövészárkaiban is. Mert a nemzeti harcnak igen sok az oldala. Én csak néhányat érintettem, valamennyit megjelölni egy cikkben nem lehet.

Csak annyit mondhatok, röviden, hogy *a milyen fontos a politikai harc, olyan fontos a kulturális nemzeti küzdelem is a mindennapi életben. Nemzeti egyéniségünk érvényesítése a közéletben. Mert a nemzet megtarthatja politikai állását, de ha műveltsége, közszelleme idegenné vált, akkor ez a nemzet bizony levitézlett.* Közéletünk vezető emberei tartsák ezt szem előtt és irányítsák e szerint a nagy közönséget, hogy ez megtalálja az utat és módot, mikor és hol és hogyan kell magát érvényesítenie a napi élet sokszor aprólékosnak tetsző jelenségeiben. Apró mozaikkövecskék ezek, melyek azonban összerakva, egy egészet képeznek.

Csakis a nemzeti gondolat teremtheti meg a most hiányzó társadalmi egységet, mely nélkül nem fogunk sikeresen ellenállhatni a külföldi áramlatnak. Értsék meg valahára ezt azok a férfiak, a kik intézik sorsunkat: ne ijedjenek meg minden ilyen törekvéstől, ne lássanak benne sovénységet. Az erős nemzeti érzés még nem csorbitása mások jogainak, csakis erőteljes érvényesítése a vezető és összetartó fajnak s olyan szolgálat, melyet mi úgy a monarchia, mint a középeurópai szövetség érdekében teljesítünk. De hogy politikai hatalmunk ép maradjon, a társadalomnak is magyarnak, nemzetinek és egységesnek kell lennie. S egységes csakis nemzeti alapon lehet.

A háboru után is lesz harc, a békés kulturális harc, a fajok harca s azokban az erősebb, a szívósabb fajok győznek, nem az engedékenyek, a lágyak, a lovagiasak, az udvariasak.

Berzok Arpad

ifj. Várady Antal dr. honvédtüzérhadapród az északi harctéren.

Tízórai a gyepen: Melczer Béla, Zalán Miklós, Sztányi huszárkadétok. Baross Tibor felv.

Egy kis pihenő a fedezékben: Darvassy Lajos 13-as huszár-főhadnagy az északi harctéren.

LESZ EGY SZOBÁNK...

*Lesz egy szobánk, az én piciny tanyám! —
Sok himzett vánkos lesz a pamlagán . . .
Lesz benne: virág, lilaernyős lámpa,
Zenélve bűgő, rőt fényt hintő kályha .
Lesz egy szobánk s úgy járok, kelek benne, —
Oly áhitattal, mintha templom lenne.*

*Lesz egy szobánk, kis puha meleg fészek, —
A falakon a Te mosolygó képed; —
Itt lóháton, — amott mellettem állasz,
Fejed fejemhez, s vállamhoz ér a vállad
S minden rámából boldogan nevet
Reám két áldó, szelid, szép szemed . . .*

Flatt Zsóka.

MINT KÉK TÓ TÜKRE...

*Mint kék tó tükre, olyan a szemed
S hogy felém nyujtod drága két kezed,
Ugy remeg át az öröm fénye rajta,
Mint kék tavon kis rengő, ringó sajka,
Melyben fátyolos tündérlány evez.*

*Lelked mélyéből ahogy felszakad,
Mély rezdülésű, halk, bűgő szavad,
Míg sötét fejem szived fölé bágyad,
Ugy érzem: bennem dzsinnek muzsikálnak; —
Bús lelkem minden hurja sir, remeg . . .*

*Mámorban égő két szemem bezárul,
Mesélsz, mesélsz, egy szebb, egy jobb világrul,
Árva lelkünknek, amely idegen . . .
Hogy ott fogsz élni, boldogan, — velem, —
Hová a bánat árnyéka sem ér, —
Élethajónk ha végre révbe ér!*

*Oh be jó volna kővé merevülni,
Örök időkhig így — melletted ülni!*

Flatt Zsóka.

Bódy Tivadar dr.

Nem igen lehet őt röviden jellemezni! Talán csak úgy, hogy ott fogjuk meg, a hol és a miben ő kiéli magát: a munkájánál. Mert Budapest első alpolgármestere egyike a legnagyobb munkabírásu embereknek. Délelőtt tíz órakor a telekadóbizottságban védi a tanács álláspontját, tizenegy órakor a városi vasut ügyeivel foglalkozik, hogy félórával később a pénzügyi bizottságban elnököljön, s annak végeztével a főváros élelmezésének kérdéseit vitatja meg. Olykor reggeltől késő estig egyfolytában dolgozik, anélkül, hogy a kimerültség legkisebb jelét mutatná.

Jó ember, a szó legnemesebb értelmében. Soha senkit megbántani nem akar, ellenben nagyon szeret szívességet tenni. Ez valóságos szenvedelme, ugyannyira, hogy egy tanácsbeli kollégája — finom bókkal — a Városháza szívességtételi clearingjének mondotta Bódy Tivadart.

És valóban, azok közül való ő, a kik semmit sem tudnak megtagadni, a minek elvi akadálya nincs és a kítől mindenki azzal távozik el: »Milyen kedves ember!«

Minden zsebe állandóan teli van apró cédulákkal. Ezek a cédulák különféle kérelmezők kívánságait jelzik. Amelyiket elintézte, azt eldobja, de addig el nem dobja míg el nem intézte.

A referenseket senki oly nagy figyelemmel meg nem hallgatja, mint ő. Az ellenkező véleményért nem haragszik, sőt hálás érte, mert alkalmat kínál neki az ügy bővebb megvitatására. Ha valakinek apró sziveséget akar tenni, szinte kérésre néz a referensre, hogy javasolja azt, a mit ő olyan nagyon szeretne megadni. De azért sem neheztel, ha a referens körömszakadtáig védi a saját álláspontját. Az igazi férfi ugyanis mindig megbecsüli a másik férfinak a maga meggyőződéséhez való szívós ragaszkodását.

Mivelhogy ésszel és szívvvel dolgozik, élvezet vele és alatta dolgozni. De meg azért is, mivelhogy rendkívül okos és körültekintő. A ki életében csak egyszer is beszélt vele, elismeri, hogy nagy hivatalra, vezető helyre született ember. Mert nemcsak a poéta, a nagy koncepcióju ember sem lesz, hanem: születik.

Ujabbán sokat és nagy szeretettel foglalkozik Bódy Tivadar dr. a városi vasut dolgaival. A háboru után majd megmutatkoznak ennek a munkának a gyümölcsei is.

De máris jellemző, hogy mióta ő került a villamos élére, a városi vasut minden tisztviselője azon imádkozik: bárha egészen átpártolna ehhez a munkakörhöz. Mert emberien melegsívű megértője és megérzője a tisztviselői kar bajainak (hiszen ő maga is végigcsinálta!) és minden igyekezetével azon van, hogy tőle telhetőleg segítsen rajtuk. Ezért dolgozik mellette ott is minden ember lelkesedéssel, teljes buzgósággal, szinte szenvedelemmel. Munkája rendkívüli eredményeinek ez az egyik titka.

S a másik?... Ez már talán nem is a Bódy Tivadar titka egyedül, hanem a budapesti városházáé. Az a nagyszabású és mégis magától értetődően egyszerű, az a nagyuri és mégis demokratikus, az a modern

gazdasági szellemtől átítatott és mégis művésziiesen finomabb szellem, mely egyedül tudott megbirkózni a kicsinylekedő és cinikus pesti kritikával: talán közös titkuk azoknak az uraknak, a kik most a városházán irányítva dolgoznak.

Csak ilyen szellemben lehet kormányozni ilyen új, eleven és friss várost, a minő Budapest, melynek persze minden hibája mellett is meg van az a nagy erénye, hogy egyre fiatalabb, nyugtalanabb, zajosabb — egyre világvárosiasabb lesz. Sehol ehhez a városhoz úgy alkalmazkodni nem tudtak, mint a városházán — ott valósággal átérték ennek a vénségére megfiatalodott s valósággal új életet kezdő városnak egész életét, minden egyes újabb nekigyürkőzésével, csillogó fantáziájával, derűs optimizmusával — talán még időnként lapszusaival és gyengeségeivel is, ám a sokszor tehetetlen, még többször természetlen kritikával szemben egyedül a városházán csillogott állandó fényben a város jövőjébe vetett szilárd hit és bizalom, melynek még a csalódás is lépcső volt, hogy egy-egy fokkal magasabbra hághasson rajta. Az ilyen szellemű embereket még azok is szeretik, a kiknek pedig a keserű kritika a kenyerök s ennek a szellemnek a városházán *Bárczy* István mellett talán *Bódy* Tivadar a legmarkánsabb képviselője.

A mai Nagy-Budapest még alig múlt negyven éves, de más város nem negyven, de négyszáz év alatt sem nő akkora, mint a mekkora Budapest nőtt. És mégis, ha valaki kötetekbe gyűjtené azokat a prédikációkat a miket a fővárosnak, az utolsó évtizedekben végig kellett hallgatnia, ezek a kötetek már egész könyvtárt tennének ki. (Ez lenne csak az igazi Fővárosi Könyvtár!) S mintha ezek az örökös robbanások csak még jobban mozgásba hozták volna a motor kerekeit: Budapest folyton előbbre haladt s ma — valljuk be! — a legszebb és legkulturálisabb városok egyike Európában. A főváros a legnagyobb gazdasági nyomorúságok között is talált rá módot, hogy csinosodjék, terjeszkedjék, gazdagodjék. Hányszor olvastuk, hogy a tönk szélén áll s a városház ugyanakkor nagyszabású beruházási politikával cáfolta rá a fekete-szeműveges pesszimiztákra. A »városház« még csak el sem komorodik a szigorú kritikára; mosolyog, dolgozik, alkot s oly könnyedén rázza le magáról ellenfeleit, mint a hervadt faleveleket.

Ebből a szépen végzett, erős, nagy munkából hatalmas részt markol ki magának Bódy Tivadar. És a ki figyelemmel kíséri ezt a munkás életet, elégedett örömmel jegyezheti föl Budapest első alpolgármesteréről, hogy kiváló személyénél méltóbban alig tölthetné be valaki ezt a diszes helyet. Puritán minden gondolatában és cselekedetében, a ki előtt három lépésre derékba görnyed és megnémul a nem egyenes szándék. Agilis és agilitása nem szemfényvesztés, hanem erővel teljes igazság. Érdeklődése szinte hihetetlen: egy kikopott flaszterkövet is meglát az utcán, a mire százezer ember közömbösen lép.

Ezzel a puritán lélekkel, az agilitásnak ezzel az erejével s a paterfamiliásnak ezzel a szerető gondoskodásával Bódy Tivadar dr. naggyá lett a mi szemünkben és kedves mindnyájunk előtt.

Köszönöm könyvednek megküldését! Hig nem olvashattam el de amint látom, engedi meglessem. A Borimkó név és legyűvődött név nekem jól amint a könyvet fönyitottam! A halotti legaromni emléke se melyet soha sem fogok felejteni! Szomron s mégis diósó emléke! M. hirtől meg az ördög orosz hűlő kómádó arja! Ebből az kivételkelem hogy én az én hős 17 es honvédjeimnél erősebb: ahál a Doberdon halhatatlan babirokai arattak! Ha én csak a Borimkói hűsában voltam úgy emondhatja hogy vére volt az én csapatom legvirésőbb s mégis élveivel szembe diósóságn harskában! A sok seb úgy jött nekem mint ha saját testemet s lelkemet lyukasztották volna! Mire is volt haragunkat szenvedni!

József főherceg tábori levelezőlapja, melyet Szabó István 17-es honvédhadnagyhoz, lapunk egyik munkatársához intézett. A meleg sorok hű tükre a legmagyarabb főherceg lelkének, mely atyai szeretettel kíséri hős honvédjeinek minden lépését, örül dicső diadalaiknak s vérzik minden sebtől, a mit küzdelmes harcokon kapnak vitéz katonái.

Stanci néni.

Írta Szemere György.

Tizenhétéves koromban, midőn lettem az érettség, igen szerettem a világi örömeket: cigarettázni, táncolni, fekete kávézni, sőt (most be merem vallani) egy leányt is szerettem. Igaz, hogy ő csábitott el, mert először ő csempészett a nyakamba egy darab jeget, de másodszor már én csókoltam meg őt a nagy diófa alatt. Később a kályha mögött, a paszuly-lugasban, sőt egyszer a spájzban is. A hol csak értem. És mindig titokban persze, árkon-bokron, palánkon keresztül, vakmerően elhárítva a közénk torlódó akadályokat.

Hősnek képzelem magamat: hol Odysszeusznak, hol Kaszanóvának, hol Abelardnak és elhatároztam, hogy époszt csinálók én is szerelmem történetéből. Hexameterben vagy disztichonban, semmi esetre sem magyar metrumban, mert díjat akartam vele nyerni az Akadémián.

Am a gonosz Párkák nem engedték meg, hogy bevégezzem az én »monumentum aere perenius«: fölbiztatták ellenem a saját édesanyámat; elküldtek vele Liptó megyébe Pohorellára, Stanci nénihez, még mielőtt végrehajthattam volna az époszom számára s szerelmem érdekében elkövetendő legnagyobb hőstetemet: a Plutó megmérgezését.

Az igazat megvallva, nem sárkány volt ez a Plutó, csak kuvasz, de a hétféjű sárkánynál is jobban vigyázott

szerelmem tárgyára, szomszédék Cillikéjére. Mindig a nyomában volt s ha hozzányultam, elkezdett morogni. Olyan csunya éles fogai voltak, mint egy oroszláznak.

Szerencsére Kapci Jóska, a kondásunk, kioktatott rá, hogy kell végezni egy ilyen fenevaddal. Meg kell etetni zsirba kirántott szivaccsal. Azt szereti a kutya és úgy megdagad és megpukkad tőle, mint egy léghajó.

Szivacsom és zsirom már volt is, csak rántani nem tudtam. Am azon is segitettem. Beleavattam nagy titkomba Anikát, a szolgálónkat, a ki is megígérte, hogy őt garasért kirántja nekem a szivacsot prézlibe... Már le is szurtam neki a bündiját, midőn szokatlan ceremóniával nagy váratlanul maga elé hivat az édesanyám.

— Édes fiam, — mondta, — mostanáig gondolkoztam rajta, mivel jutalmazalak meg a kitünő érettségiért: hát Stanci nénihez fogsz menni Pohorellára.

— Jaj! — kiáltottam fel önkénytelenül. — Az nekem nem jutalom. Stanci néni igen szigorú és unalmas, ha igazán meg akarsz jutalmazni, engedd meg, hogy itthon tölthessem a vakációt melletted.

— Nem lehet Lacikám, — jelentette ki az én szép mamám határozottan, — Stanci néni nem szabad elhanyagolnunk, a te érdeked, hogy jó blattot tégy be nála... Pohorella gyönyörű birtok, — tette hozzá, — az eshetőségeket nem szabad elszalasztanunk.

— Miféle eshetőségeket? Hisz Stanci néninek három gyermeke van...

— De meghalhatnak — világosított fel az én gondos mamám. — Szegény Betti, — magyarázta, — alighanem hektikában van, Pista vízfejű, Bandi egészséges ugyan, de nagy lump, valószínűleg ki fogja magát inni a világból. És akkor, — konkludált mamácska, — tied lehet Pohorella, ha megszeretted magadat Stanci néniel.

— Jaj, nem kell nekem Pohorella, — jelentettem ki sopánkodva. — Nem vagyok én örökség-hajhász.

— Oh, te könnyelmű fiú! — kárpált édesanyám. — Tudom is, miért félsz Stanci nénitől. Mert szét nem hányhatod magadat, mert zseniroznod kell magadat előtte. Hát azért is elküldelek Pohorellára finomságot tanulni.

Pont. És én jól tudtam, hogy az anyám pontjai után hiábavaló az okoskodás. Visszarendeltem a rántott szivacsot: elbucsuztam Cillikétől és sűrű könyhullatások között becsomagoltam a mama felügyelete alatt.

Másnap már utban voltam Pohorella felé. Az abelovai állomáson kellett kiszállanom a gőzösből, a honnan Pohorelláig jó kétórai ut kocsin. Ha nincs sár. Mert ha sár van, ökröket kell a lovak elé ragasztani, a mi tetemesen meglasztja a tempót. Már pedig éppen sár volt, a mikor kiszállottam Abelován, következőképpen engem is vegyes fogaton szállítottak Pohorellára — csekély hat óra alatt.

Olyan éhesen érkeztem meg, mint a farkas, azonfelül sáros is voltam, mert háromszor feldültünk az uton, végre mérges is voltam, mert Cillikére gondoltam. Nem csuda, hogy ilyen lelki állapotban mindjárt egy nagy butaságon kezdtem: elfelejtettem Stanci nénihez kezdet csókolni, a miért másfél órai prédikációban részesültem. Hiába mentegtem magamat, hogy éhes vagyok: a jó blatt el lett rontva, ki kellett állnom a hosszú létániát. Majd belehaltam.

— Nénikém, — könyörgtem a végén, — ne szidjon már, nagyon beteg vagyok.

Bár előbb kerekedett volna ez a jó ötletem. A Stanci néni modora egyszerűen megváltozott irányomban. Látható szimpátiával vett tudomást a betegségemről...

— Nini, édes fiam, hát miért nem szóltál előbb?... Most látom, hogy csakugyan beteg vagy... Mi a bajod? — hadarta. — Igen sovány vagy és sáppadt, mint a fal... Bizonyosan vért köpsz. Nem köpsz te vért?

Tinódi Varga Sándor vezérkarhoz beosztott százados, hősi magatartásáért a hadiékítményes 3-ad osztályu katonai érdemkeresztet kapta; a német császár vitézségéért a vaskereszttel tüntette ki. Orosz-Lengyelországban, Pardy előtt megsebesült s most újra harctérre ment.

somorjai Lukachich Sándor felvétele.

Burchard-Bélaváry Pál népfelkelő huszárszázados, a háboru kezdetétől állandóan a harctéren van. Az ellenséggel szemben tanusított hősiességéért a Signum Laudis-szal lett kitüntetve.

somorjai Lukachich Sándor felvétele.

— De köpök, — hazudtam szemtelenül, hogy megsajnáltsam magamat.

Jól számítottam. Stanci nénitől bűnbocsánatot kaptam és krumplit vajjal. Teát is. Igaz, hogy (tekintettel a hektikámra) csak pemetefüteát, a mi olyan keserű, hogy az ember hegedünek nézi tőle az eget. De legalább nem haltam éhen. Sőt az eszem és kedvességem is megjött a meleg ételtől. Eszembe jutott, hogy tudakozódní illik kedves unokatestvéreim egészsége felől.

— Hát a Bettike hogy van, Stanci néni, meg a Pista, meg a Bandi?

— Hál' Istennek semmi bajuk, — lafatyolta Stanci néni a szaporaszavu vénasszonyok egyhangu stíjében, — csak haszontalanok. Betti francia órát vesz a guvernánstól, verje ki a ragya valahány csak a világon van, — Pista javítóra készül, mert megbukott a latinból, Bandi meg lovagol, mert repetálnia kell, hát semmi dolga sincs.

— Szeretném őket megcsókolni, — jelentettem ki a *jó blatt* érdekében.

A blatt láthatólag javult, mert igen kedves lett Stanci néni: zavarba jött, ötlött-hatolt, egész belegabalyodott a tapintatába, míg valahogy kinyögte végre, hogy ne csókoljam meg a gyerekeit, mert tél, hogy megkapják tőlem a hektikát.

— Az ám, — helyesltem a jó anya aggodalmát, — azt mondják, hogy a hektika igen ragadós.

— Ragadós fiam, de ne félj, azért nem fogsz te meghalni, csak igyál sok pemetét és az édesanyád hizlaljon kutyákat és kutyaszírral főzessen neked...

— Megmondom neki...

Stanci néni, hogy hogy nem, igen megszeretett estvélig. Egy órával vacsora előtt behivatta szigoru fegyelem alatt tartott gyermekeit és megengedte nekik, hogy hammerünglokkézzanak velem. No, el is nyertem tőlük vacsoráig minden babjukat, a mi sirásra fakasztotta Pistát, vízféjü unokatestvéreimet és titkos káromkodásra Bandit, a lumpot. Csak Betti nevetett a veszteségén. Ő ugyanis unta a játékot, láthatólag kacérkodni szeretett volna velem. Meg is tette a játék után.

— Te, Laci, miért nem csókoltál meg, mikor a kuzinod vagyok?

— Megcsókálnálak én, — jelentettem ki lelkesen, — csak nem engedi meg a néni.

— Miért nem engedi?

— Mert hektikám van.

Nagy huncut volt Betti, elkacagta magát.

— Van neked, majd megmondom micsodád!

Addig ingerkedett velem, míg teljesítettem a kívánságát. Nehogy butának higgyen, megcsókoltam a dupla ajtó között. (Szegény Cillike, ha tudta volna, de kikaparta volna a szememet!...)

Megérkezésem napján nem történt egyéb nevezetes esemény. Vacsorára köménymagos levest kaptunk és ismét krumplit, mert lehetett bár szép birtok Pohorella, a nénike nem tüntetett a szépségével, úgy élt rajta, mint egy nyugalmazott kisdédóvónó...

Kilenc órákor még egy félfazék pemeteteát diktált belém a néni, aztán azonmód ágyba parancsolt.

Másnap reggel felköltöttek, már hat órákor megkávézattak, megpemetéztettek és unokatestvéremmel egyetemben a kertbe küldtek, hogy ne legyünk láb alatt...

Az ebéd is csak olyan sovány volt, mint a vacsora és a reggeli, a mi tekintve, hogy étvágyamat rettenetesen fölcsigázta a mértéktelen pemetéélvezet, dühbe hozott. Elhatároztam, hogy két napig sem állom ki Stanci néninél, inkább megszököm valahová.

Igen ám, csak hogy Betti, a huncut Betti, észrevette a rosszkedvemet és igen vigyázott rám. Hizelkedett, mint a macska, vigasztalt, szóval belémszeretett.

Szép leány volt Betti, valósággal féltettem tőle az érnemem: hogy hűtlen leszek az én szegény kis Cillikémhez.

Ezt nem akartam. Összeszedtem minden férfiúi energiámat s kijelenttem a szirénnek:

— Bocsáss meg, Bettike, de én nem szerethetlek téged, mert már eligérkeztem.

Ekkor sült ki, hogy milyen mérges leány volt ez a Betti. Minden teketória nélkül a szemembe vágta, hogy nem is kellene neki egy olyan nyápic, hektikás ember, mint én, a mamája se adná nekem, mert ugyanis meg fogok halni egy év múlva és akkor az övék lesz a csomádi birtok, a mi az apámtól maradt rám.

Önkénytelenül elnevettem magamat:

Ha pihennek az ágyuk: Podmaniczky Attila zászlós és Rott J. hadnagy dominójáték közben az északi harctéren. Dr. Kollarits huszáriőh. felv.

— Kitől hallottad ezt? — kérdeztem kacagva.

— A mamától, ha tudni akarod.

No, gondoltam magamban, szépen vagyunk. Az én mamám három unokatestvérem halálára spekulál, hogy rám szálljon a birtokuk, az unokatestvéreim mamája meg az én hektikámra baziroz, hogy megkaparintsa gyermekei számára az én birtokomat.

No de, tettem fel magamban, legalább javamra fordítom az egyiket a két szeretet közül. Asztalhoz ültem és a következő levelet irtam mamának:

»Édes mamácskám!

Betettem a jó blattot, Stanci néni valósággal imád. De csak azért, mert azt hiszi, hogy hektikás vagyok és Csomádot az ő gyermekei fogják majd halálom után örökölni. Mindazonáltal jó gondomat viseli: reggeltől estig pemetével itat és kutyazsirrral kenetet. Már hánytam is. A Betti meg rám szeretné magát varrni.

A fiuk kövérek, mint az ágyu és olyan egészségesek, hogy megeszik a lósóskát is. Egész nap a réten legelnek, mert otthon nem kapnak eleget enni.

Különben igen jól érzem magamat. Szeretek itt lenni. Betti igen jó hozzám, kár, hogy hektikás.

Csókol, ölel, hálás fiad Laci.«

Még Simon, a ki becsempészta a falovat Trójába, se irhatott volna ennél ravaszabb levelet. Másnap estére megjött rá a sürgöny: »Gyere haza azonnal. Anyád.«

Harmadnapra már otthon voltam és megmérgeztem Plutót a kirántott szivaccsal... Az éposz folyik...

Emese György

E. W. W.

A BOLDOGSÁG TUDORA

RENDEL: D. U. 4-5

Az E. W. W. azt jelenti: Ella Wheeler Wilcox, egy amerikai csinos dáma és csakugyan a boldogság tudora. Az ember, első pillantásra, azt hinné, afféle amerikai tréfa az egész: legföljebb a kenyérkeresés egyik amerikaiasan kényelmesebb módja — de nem, Wilcox kisasszonyt komolyan veszik az amerikai hölgyek s recipéit megszívlelhetjük az Atlanti Óceán inenső partján is.

Ez a hölgy az amerikai feminizmus vezetője. Hogy mi a feminizmus? ... A nő teljes érvényesülése. Vannak ugyan naiv emberek, a kik azt állítják, hogy a mióta a világ világ, a férfi soha, csak a nő érvényesült teljesen —, de ezekkel a naiv emberekkel, ezuttal, ne törődjünk s higgyük el, hogy a nőknek kötelességük mindent elkövetni teljes érvényesülésük érdekében.

Wilcox kisasszony, mint más a szőlőbetegséget vagy valami egyéb effélét, különös tanulmány tárgyává a boldogságot tette. Még pedig a női boldogságot. De ismét akadnak naiv emberek, a kik azt állítják, hogy női boldogság nincs férfiboldogság nélkül — ezuttal azonban a naiv embereknek részben igazuk lehet s némileg igazat ad nekik Wilcox kisasszony is.

Istenbizony, nem akarok tréfálni ily komoly kérdéssel.

Wilcox kisasszony konzultációi megérdemlik, hogy vagy kétszáz sorban komolyan foglalkozzunk velük.

A tény, hogy a szép s annyira gazdag és annyira szabad amerikai dámák tömegesen boldogtalanok vallják magukat, a dolgok sorrendje pedig az, hogy előbb volt a világon beteg s csak azután akadt orvos: így lett Wilcox kisasszony is a boldogság tudora. A mai világban, kivált Amerikában, fordítva is megeshetik a dolog.

Lám, milyen bajos komolyan bánni ezzel a tréfás kérdéssel!

Szóval, az amerikai ladyk boldogtalanok.

Wilcox kisasszonynak azt vallják, hogy az egészségtelen civilizáció áldozata; látszólag semmijök sem hiányzik, hogy teljes boldogságot élvezzenek, akár mint feleség, akár mint anya.

— Mi mégis kétségbeejtően boldogtalanok vagyunk, segíts rajtuk Wilcox kisasszony!

A kisasszony segíteni akar rajtuk, recipével szolgál nekik s az amerikai ladyk persze nem követik az előírt kurát. Különben, szakasztott így bánik az ember a háziorvosa recipéivel is. De azért háziorvost tartunk.

A kisasszony körülbelül így felel betegeinek:

»Asszonyom! Ha ön alaposan sorra veszi ismerőseit, összeszámálhatja ujjain s elég lesz hozzá egyik keze, hány boldog, igazán boldog asszonyt ismer, hány olyan, a ki sorsával teljesen meg van elégedve. Bocsánat, de nézetem s esetleg tapasztalataim szerint, aránylag még azok a legboldogabbak, a kik legtöbbet dolgoznak. Természetesen nem azokat értem, a kik kezük munkájával keresik napról-napra a keserves betevő falatot, több igyekezettel, mint elegendő erővel, de értem a feleséget, az anyát, a kinek minden testi és szellemi tevékenysége reggeltől estig a családé és értem azokat a magános nőket, a kik csak magukra számíthatnak az élet útján s megjárják, valami tisztességes foglalkozás szolgálatában, ezt az utat úgy, hogy egy-egy percük is alig jut a pihenésre.

Asszonyom! — folytatja a kisasszony, s ki hinné, hogy betegeivel ilyen szigorúan bánik! — mennél több a kényelme, a módja, az üres ideje egy asszonynak, annál sajnálatraméltóbb; mennél ünnepelebb helyet foglal el az előkelő világban, annál kevesebb jussot formálhat a boldogsághoz. Ön szép, fiatal és gazdag, férje kifogástalan, vannak egészséges, eszes gyermekei s ön panaszkodik, hogy szerencsétlenebb, mert lelki szenvedéseinek nem tudja okát adni? Ön panaszkodik, hogy ez nem élet s nem vágyik már élni sem tovább; panaszkodik, hogy terhére van minden szava s csak akkor érzi magát jól, a mikor alszik, ha ugyan el tud aludni. És azt kívánja, hogy én segítsek önön?!... A férje ellen nincs panasza, férje gondoskodik minden kényelméről s mégis unja a férjét...»

»Asszonyom! — s ez a Wilcox kisasszony recipéje — Az ön betegségére nincs, csak egy orvosság: szabadulnia kell az unalomtól. Iparkodjék hasznossá tenni magát. Legyen jó feleség, jó anya s meglássa, mindjárt teli lesz a szive, meggyógyul. Máskülönben elkerülhetetlen a katasztrófa!«

A kisasszony recipéje nem rossz. Kipróbált, régi medicina, a mit ajánl, de nekünk úgy tetszik, olyanformán cselekszik, mint a ki kopasz embernek azt ajánlja, hogy fésűködjék meg.

Mintha azt ajánlaná:

— Legyetek erősek, holott gyöngék vagytok, éljete a szivetekkel, holott szivetek nincsen...

És ha így beszél az amerikai feminizmus vezetője, mi lesz hát a programból, hol marad a nő teljes érvényesülése? Hol a boldogság?

Nagyon egyszerű dolgok túlságos komplikációja biz' ez. Wilcox kisasszony is csak sarlatánkodik. Mintha arra kérné valaki, hogy mutassa meg a jobb fülét s erre ő, a helyett, hogy jobb kezével egyszerűen a jobb fülére mutatna, nagy gesztusra emelve bal kezét, kontya mögött, azzal a bal kezével mutatja meg a jobb fülét... Amugy, túlságosan egyszerű, túlságosan természetes volna, egy csöppet se lenne tudori az eljárás — a szenvedő amerikai hölgyek nem fordulnának hozzá konzultációért.

Van ennél egyszerűbb, régi jó paraszt recipéje a boldogságnak.

A ki boldogit, az boldog s csak ez a lehetséges boldogság és ez a nő teljes érvényesülése, éljen az a nő bárhol, az Océán bármelyik partján.

Volna még egy kifogásunk Wilcox kisasszony eljárása ellen s éppen a feminizmus, a nő teljes érvényesülése érdekében: nem eléggé nőies, túlságosan férfias az, a mit csinál. Tanácsokat osztogat, olyan okos, józan, jó tanácsokat, mint egy férfi s olyanokat, hogy szinte hiányzik belőle a nőies ösztönszerűség csálhatatlan volta.

Hogy mit értek a nőies ösztönszerűség alatt?... Éppen azt az öntudatlan s mégis csálhatatlan valamit, a mi belőlünk férfiakból hiányzik. Mi itélünk, következtetünk, az eszünkben bizunk s bolondokat csinálunk. A nő érez és okát is alig tudja adni, mégis igaza van.

Például:

Néhány évvel ezelőtt megismerkedtem egy igen érdekes emberrel, bámultam az eszét, gyönyörűen beszélt, közölte velem politikai terveit s én hittem benne, sokat vártam tőle. Egyszer meglátogatott. Feleségem rögtön a bemutatás után olyan hűvösen bánt vele, hogy szinte bántott engem a feleségem modora. Az illető fesztelenül beszélgetett, csak annál szeretetreméltóbb volt hozzánk s a mikor távozott tőlünk, benézett a gyermekköcsiba és megcsókolta a fiamat. Feleségem sáppadtan, idegesen kapta el tőle a gyermeket.

— Kérem... ne bántsa! — szólt az érdekes emberre.

A mikor az érdekes ember mosolyogva távozott, én szemrehányást tettem feleségemnek:

— Mi baja?... Kissé szivesebb is lehetne barátimhoz.

— Ez nagyon rossz ember! Ennek ne legyen maga barátja.

— Hogy mondhat ilyet?

— Rossz ember. Érzem.

— Ugyan!... Miből következteti?

— Semmiből, de én érzem. Éreztem azonnal, a mikor a hangját meghallottam.

— Ügyetlenség — mormogtam bosszusan.

— És lássa, az imént, a mikor megcsókolta a kicsit, én éreztem, hogy a gyereket veszély fenyegeti! Szerettem volna megütni!...

Sajátságos! — gondoltam és ez már szeget ütött fejembe, ez már a gyermekét féltő s védelmező anyai ösztön megnyilvánulása volt.

Az érdekes emberről rövid egy esztendő alatt ki-
sült — én legalább pazarul meggyőződhettem s másoknak is jutott módjuk rá —, hogy feneketlen gaz-
ember, és ha a feleségem nincs, katasztrófába ránt...
Máskülönben ma is érdekes ember és nagy politikai
tervei vannak.

Ez a nőies ösztönszerűség csálhatatlan volta — és éppen valami ilyesmi hiányzik a boldogság amerikai tudorának a recipéiből. Ő roppant mód tudja, a mit mond, annyira helyesen, okosan, megokoltan beszél (tessék elolvasni az amerikai Cosmopolitan-ba irt cikkeit), hogy az bénító! És úgy, hogy egy férfi is éppen olyan okosan, következetesen, eszesen beszélne erről a témáról.

Már pedig — —

Sohasem hiszek, sohasem bizok a nő munkájában, cselekedjék vagy alkosson bármit, ha arra ilyen lehet a magasztaló kritika:

»Ni, ezt egy férfi sem tudta volna jobban megcsinálni!«

Alkosson olyat, cselekedjék úgy, hogy önkéntelenül így kiáltunk föl:

»Ni, ezt csak egy nő csinálhatta így!«

Wilcox kisasszony nem a nő teljes érvényesülése, ő csak a feminizmus nadrágban okvetetlenkedő egyik generálisa.

(Md.)

APOLLO

a ROYAL-SZÁLLÓ épületében
az előkelő társaság mozgóképszínháza.

1.

2.

3.

5.

6.

Alsó-Tátrafüreden :

1. Mezey Gida, Mezey Margit a kettős versenyben. 2. Mezey Gida, Rátz Lili, Prihradny Miklós, Mezey Lili, Mezey Margit, Zant százados a Bob-versenyben. 3. Bárczy Istvánné, Bárczy István. 4. Mezey Gyula, Fesztel Lehelné, Mezey Lili, Fesztel Lehel altábornagy, a ki az orosz frontról érkezett rövid üdülésre a Tátrába, Mezey Gida. 5. Bárány Madarassy-Beck Gyuláné. 6. Mezey Lili, az Alsó-Tátrafüredi, jan. 29-30-iki verseny első díj nyertese.

mezőcsáthi Mezey Gyuláné felvételei.

Hegedüs Elek százados, dandárvezérkari tiszt. A háboru kezdete óta a harctéren van. Hősi magatartásáért már háromszor lett kitüntetve.

Csepregi Horváth Antal honv. huszárfőh. Megsebesült a galíciai harcokban. Hősi magatartásáért hadiékítm. III. oszt. katonai érdemkeresztet kapta.

Lémányi László 4-es honv. huszár hadn. Az északi harctéren tanúsított magatartásáért a vitézségi érmet kapta.

Szikrák.

Világháború és — »te« . . . Leirni is alig merem. Nem is merném leirni, ha a bacillusról nem lenne némi halvány sejtelmem. De, lám, az is milyen parányi s mégis az egyetlen vetélytársa — Bellonának.

Vannak növények, mint p. o. a szerbtövis vagy a bojtorján, melyről a tudósok pontosan ki tudják mutatni, hogyan terjedt el — nomád harcosok lovának szőrébe ragadva — valamely ázsiai pusztaság közepéről egészen Európa közepéig és azon túl. Éppen ilyen ázsiai gyom a »te«. — Mert, a világért sem az, a mit a német tudomány »Kultur-Pflanze« néven ösmer. Óh nem! Dehogy is az! Sőt, éppen ellenkezőleg. Utazók mondják ugyan, hogy ott, a hol otthon van, egészen másként fest.

Tényleg. A mikor Harun-al-Rasid udvaráról olvasunk, látjuk, hogy ott a párbeszédnek még a padisah és rabszolga között is mindig »oh!«-val kezdődnek és tegeződve folytatódnak így: »oh! nagy uram, tudod hogy Allah . . .« stb. stb., vagy úgy, hogy: »oh! nagy Allah, tudod, hogy a padisah . . .« stb. stb. Hát ez mind nagyon szép, de, mikor nem függökertek jázmin lugasa a háttér, csak a Gerbeaud Gizella-téri fényes cukrászdája, s mikor nem Allahról és a padisahról van szó, hanem az udvari tanácsosnéról meg a grófnéról, nos, akkor valahogy megérezzük, hogy ha a *te* szócska növény, így annak csak a ragacsos magtokja jutott el hazánkig, míg a virága, a szép, a színes, a bájolón, a behizelgőn kecses, az mind-mind ott maradt a nyugodt méltóság, az önbecsülés és mások tisztelete — fehérburnuszos világában. Európában: Balkán & Levante az a vonal, a hol még jó talajra talált s ott virul is kedves, naiv, gügyögő alakjában. Tudjuk, hogy Nikita, a mikor a cetinjei nagy fa alatt adott népének audienciát, sokszor mondta, sokszor fogadta a patriarchalis »Te« megszólítást. De hol van Nikita? s a cetinjei nagy fa? Az a vihar, a mely elsodorta őket, elsodorta a bizalomteljes »te« szócskát is. Ma tudjuk, hogy a lyoni szálloda portása azt mondja neki, hogy »Sire«. Valahányszor azonban ezt a világtávlati megszólítást hallja, valószínűleg mindig a fejéhez kap szegény, féltvén azt a cügtől, most, hogy nem védi többé — a korona.

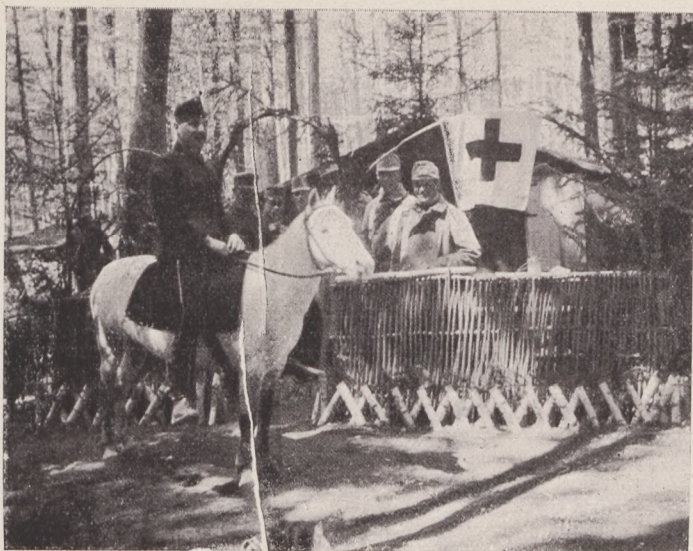
Különös! Magyarországon a *te* csupán a legutóbbi időkben lett bazár-áru. Azelőtt (tanuskodnak erről elsárgult levelek ezrei) a legmeghittebb barátok is hiven megtitulázták egymást. Az az örökös »Kedves uram bátyám«, »Szerelmetes asszony néném«, »En jó uram«, sőt a »Nagyságos anyám«, s a »legalázatosabban tisztelt apám uram« mind, mind, mintha megannyi megsüvegelése volna valamely tekintélynek. És, az is volt.

»Te . . .« csak az elérhetlent illette: az eszményképet és az Istent.

A *te* — valószínűleg — csakis 1848 után, a testvériségi egyenlőség jelszavának nyomán kezdett általános szokássá válni. De nem. Szokássá — *úzussá* — tulajdoképen sohasem vált; hisz mindmáig megtartotta *abúzus* jellegét. És itt a bökkenő. Ez az, a miről érdemes egy pár szót szólni, még ma is, a mikor hat ország határán dörögnek az ágyuk. Mert a *te* van olyan robbantó szer, mint a melinit vagy ekrazit, vagy bármely más »it«-tel végződő ostoba szörnyűség. Hisz a *te* az az eredendő átok, mely a magyar társadalmat meggátolja abban, hogy egységessé váljék.

Ez pedig nagy baj, nagyon nagy baj. Azt is megmondhatom, hogy mi ennek a szétbomlásnak a titka: az, hogy a *te* szócska nem más, mint egy tul-tengés. Vagy ha úgy tetszik: egy paroxizmus. Igen: *őszinteségi tul-tengés*.

A *te* t. i. mindig elárulja két egymással szemközt álló ember legtitikosabb gondolatát. Azét is, a ki mondja, azét is, a kinek mondják. És ez csak a legritkább esetben jár minden veszély nélkül. A legritkább esetben, mert különben, a *te* elárulja p. o. azt, hogy ki kit szeret. A *te* elárulja azt, hogy ki micsoda ranglétrán állónak képzelet magát. A *te* elárulja azt, hogy ki micsoda ranglétrán állónak kívánja magát a másik előtt feltüntetni stb. stb. Szóval, a *te* sokszor röntgen-, de még többször tolvajlámpa is, mely a kelemetlen sarkokat világítja meg legélesebben. Tudvalevőleg lehet valakit »le-tegezni«, de ez korántsem jár annyi szurós következménnyel, mint az, ha valaki valakit »fel-tegez« . . . Oh, ez borzasztó büntény s a ki cselekszi, attól annyira óva intik egymást a nagyvilág hölgyei, mintha örökös hordozója lenne a vörheny-bacillusok milliárdjainak. »Évekig kerültem vele a találkozást, mert félttem, hogy te-nek szólni . . .« »Mi

Sárossy László huszárőrnagy Pista nevű kedvenc lován a dobronoutzi ütközet előtt való napon meglátogatja a kötőzhelyet.
Dr. Zsigmond ezredorvos felv.

lett a vége? . . . »Hogy egy kéréssel el kellett mennem hozzá, és képzeld! csakugyan te-nek szóltott!« »Hallatlan! S te mit cselekedtél? . . .« »Mit, hát természetesen vissza magáztam! . . .« »De, természetes, nem is kaptad meg azt, a mit tőle kértél, mi? . . .« »El-találtad. Nem kaptam meg. Mennyi arrogancia van egy ilyen új bárónőben, nemde? . . .« »S mennyi ügyetlenség egy olyan régi grófnőben, a milyen te vagy szegény kis Maddikám! . . .«

Tapintatlanság itt. Ügyetlenség ott. S mindez azért, mert a *te*, mint egy rossz kobold, ott ólálkodik minden hangversenyteremben, bálban, hivatalos fogadó napon, szóval mindenütt, a hol az egyformán jól viselt selyem, bársony, gyémánt és coboly nivellál.

Hogyan fejlődhetett egy társadalom, a melynek egyik művelt fele éppen olyan csökönyösen használja horognak azt a buta kis *te* szócskát, mint a milyen csökönyösen — sokszor furfangos gyávasággal — köpögeti vissza azt a másik művelt fele?!

Vajjon nem lehetne egészen törülni s visszatérni a régi »kegyelmed«-hez, vagy ön-höz, vagy magá-hoz? Vagy pedig nem bánni?! Csak, az Istenért! szünjék meg már végre ennek a szónak varázszerű hatalma.

Kevesen vagyunk. Sok az ellenségünk. Ha nem tartunk össze, bizony-bizony nagyobb baj érhet, mint a most dúló világháboru. Kimondani is kinos, elképzelni is szégyen, hogy egy kis szócska állhassa utunkat. S mégis, ki kell mondani, hogy éppen nem tartozik a lehetetlenségek közé . . . De ha emiatt züllik szét a magyar társadalom, nem lesz, a ki sajnálja, mert a Molière-alakoknak nincs tragédiájuk . . .

Sárossy

A bölcsesség határolt; az ostobaság határtalan.

*

Szemesé a világ! — ha el nem kaparintja előle a szemtelen.

Sárossy László.

Daliás katona volt, ideálja a magyar huszárnak. Széles melle igaz szittya lélek lobogását takarta és szemében is lobogott a tűz, mely hősi tusákon honfiszívének melegét vitte a harcba. A háboru kezdetén irodai szolgálatot teljesített Sárossy őrnagy, de az akta nem neki való volt, vére nem tudott megnyugodni a négy fal között és elvitte őt a csataterre győzni és meghalni. Ott esett el a dobronoutzi nagy csatában a mi nagy szomorúságunkra, mert mi nemcsak a vitéz magyar huszárt láttuk benne, hanem kedves, jó barátunkat és munkatársunkat is, a ki éppen akkor állt mellénk sporttudásával és kiváló hippológiai ismereteivel, a mikor *A Társaság* a kezdet kezdetén állott és még csak ígéret volt a magyar közönség számára.

Munkatársunk lett Sárossy László, nagy tudással és szinte rajongó lelkesedéssel írta számunkra a lósport körébe vágó kitűnő cikkeit. Első nagyobb közleménye a falkázásról szólt s társaságszerte, kivált pedig tisztikörökben nagy érdeklődéssel olvasták mondanivalóit, a melyek nemcsak érdekesek, hanem tanulságosak is voltak. Ezután sorra jelentek meg cikkei a concours-sportról és egyéb fontos kérdéseiről a lósportnak. Ő szerkesztette *A Társaság Lovas-sport Tudósítóját*, mely rendes mellékletként jelent meg lapunkhoz fűzve őszinte örömeire magyar lovastisztjeinknek. Hétről-hétre nagy lelkesedéssel végezte ezt a munkát s e mellett volt ideje rá, hogy különálló dolgozataival is fölkeresse *A Társaság*-ot.

Azután félbemaradt ez a munkásság. Sárossy őrnagy a harcterre ment verekedni a muszkával és mi félő aggódással kísértük útjában. Néha irt egy-egy levelet, a melyekben jövő sportterveiről, a háboru után folytatandó munkáról beszélt, de egyszer csak elmaradtak a kedves, ismerős sorok és nemsokára megtudtuk a szomorú valóságot, hogy a mi igaz, jó barátunk a magyar huszárok egyik legdicsőbb ütközetében hősi halált halt.

Most, hogy két reá vonatkozó fénykép birtokába jutottunk, addig is míg bús koporsója haza nem érkezik, e néhány sorral rőjjük le iránta való kegyeletünket. Adósai voltunk ezzel az írással és hálásak leszünk mindenkor emléke iránt.

A dobronoutzi ütközetben elesett **Sárossy László** huszárőrnagy sírja a bojanczuki temetőben.
Dr. Zsigmond ezredorvos felvétele.

Ótocska Jenő cs. és kir. 11-es tartalékos huszárfőhadnagy, a hadiékítményes III-ad osztályu katonai érdemkereszt tulajdonosa. A galíciai harctéren hősi halált halt.

adorjáni és nagyráthonyi Ráthonyi György, báró Perényi Zsigmond belügymin. államtitkár mostohafia. Az önkéntes gépkocsizó testület tagja. Katonai szolgálat közben automobilszerencsétlenség érte s a 21 éves, szép jövőjű fiatal ember halálát lelte. Strelisky felvétele.

Dr. Rónay Béla budapesti ügyvéd, a kit Ő Felsége az ellenség előtt tanusított hősi magatartásáért a Signum laudis-szal tüntetett ki a vitézségi érem szalagján.

KONSTANTIN KAPITÁNY.

Történet egy galíciai kisvárosból.

Irta LAKATOS LÁSZLÓ.

VI.

Kocsi várakozik a pap lakása előtt.

A Jagello-téren most kocsi állt meg a földszintes ház előtt, hol bérelt lakásban Jácint pap lakott. A fél szemére vak ló már magától, gyeplőrántás nélkül állt meg a kapu előtt, a melynek fején egy érckeztyüs lovagi kéz pihent. Az ösmerős kocsizajra egy szép és szelíd arc jelent meg a vaskosaras ablakban. Az abbé volt, a ki katolikus papok el nem tanulhatóan alázatos és előkelő szelidségével hajtotta meg üdvözlőben fejét vendége, a volt bankigazgatóelőtt. Granichstaedtchen érkezett ugyanis. Mint félur nem tartott kocsit, de bizonyos napok bizonyos óráira bérelt egy egylovast. A kocsi sárga volt, piros bélésű, télen is nyitott. A kocsis bal szemére vak, a ló jobb szemére és Granichstaedtchen ur úgy tudta, hogy a szentpétervári tiszték gyakran szoktak kocsin sétálni. Az övé hetenként legalább kétszer állott meg az abbénál, a kivel beszédje szokott lenni. Főtisztelendő Szombath Jácint ur három esztendő óta lakott Galiciában, ahol egy ösztöndíjból, a melyet a tudós Fraknoi Vilmos püspök jósága juttatott kezéhez, becses tanulmányokat végzett egy nagy műhöz, melynek ez lesz a címe: »Báthory István lengyel királysága« és három nagy kötetben fog megjelenni egykoru metszetekkel és az eredeti okmányok facsimilejével együtt.

Granichstaedtchen az orvosék házából ösmerte a magyar papot, a kivel ha beszélt, igyekezett mindig maga is halk, papos lenni. A két borotvált arcú férfi — mintha két pap ült volna egymással szemben és Granichstaedtchen mindig feketébe öltözött, valahányszor meglátogatta Szombath Jácintot, a ki élete legnevezetesebb érzésében vallotta magát közösnek a nélkül, hogy erről valaha is említést tettek volna egymásnak. Viszont a pap finom előzékenységből ilyenkor igyekezett a bécsi tájejtés kissé könnyű, de meleg tónusával befuttatni a német szavakat, a melyeket társalgásban mondott.

Jácint könyvespolcát — ezredszer — nézegette Granichstaedtchen, egy régi stóla sárga himzésének

finom selyemfonalait dicsérte, a készülő történelmi mű iránt is érdeklődött, mint egy kedves rokon, hogylétéről. A pap teát készített ezenközben, Granichstaedtchenébe tokaji cognacot öntött, a magáét csak erősen megcukrozta.

— Nagyon szép ez a régi dalmatica, abbé — mondta Granichstaedtchen, hogy egy kis asztalnál egymás mellett ültek — nagyon szép, mennyi arany van rajta, a selyem fogása édes, mint a kasmiri.

— Kázmér selyem — mondta a finom pap. — A franciák a kasmiri selymet Kázmér selyemnek hívják, soie de Casimir, és így hívják a lengyelek is. De ez magyar munka, régi és szép. Még a nagy háboru előtt hozhattam hazámból, ám, ki tudja, most mikor érhetek oda vissza. Legutoljára még a mult hónapban lehettem el. Krakó mellett voltam, a komalduliak hegyre épített klastromában. Ez a szigoru szerzet hajdan Magyarországból jött ide Lengyelországba és azt reméltem, hogy adatokat találok náluk is... Mikor juthatok most már akár Krakóba is.

A földszintes ház szobája magas volt. Erősen butorozott és felül mindig setét. A pap gyengéd beszéde mintha szárnyakon szállt volna fel és csöndes mondatai áhitatos freskóként rajzolódnak odafent a padmalyra.

Kis asztalnál ültek egymással szemben, szinte olyan finoman, mintha két hölgy lett volna Két gyertya égett az asztalkán, a csészek közt egy pohárban sárga őszi virágok. Odébb egy polcon könyvek és hangjegyek. Legfelül fellapozva a Mendelssohn Bölcsődala. Ez volt zenei kedvence Jácint papnak. Julia is mindenek felett a Bölcsődalt szerette és Juliának sem volt gyermeke.

Megint Granichstaedtchen beszélt. És mintha nagyon messziről hosszú köves utakon hozta volna a szót, majdnem fáradtan mondta ezt:

— Kis cselédem Rozanka... fel fogom jelenteni azt a kozák katonát... Sirva panaszkodott nekem a lány,abbé... Virgácsot és vesszőt érdemelnek ezek az embertelen besték... Egy ilyen kis leány... még tizenhat éves sincs... És azt mondják, mind ilyen a kozák... a legénység.

Jácint pap a brutálitásnak még csak hallatára is megrázkódott. A felháborodáson túl is a tehetetlenséget szégyelte. Ártatlanok szenvednek körülötte és ő nem tud rajtuk segíteni. Ezt úgy restelte, mint a gyermek, ha titkos bünt követ el.

— Olyan mint egy méltatlan seb az ő kezük érintése . . . Rettenetes vadak . . . Nem is keresztények ezek, nem is emberek . . . A tisztjeik, úgy mondják, mások. Szólni kellene . . . föl kellene őket jelenteni a parancsnokságnál — mondta Jácint.

— A tisztjeik . . . igen . . . ámbár ki tudja . . . följelenteni . . . A parancsnokuk egy Lermontov Konstantinovic Konstantin . . . A kapitány Juliánál lakik — felelte Granichstaedtchen.

Juliánál . . . A kis tudós pap most egész arcában elpirult. Szinte lila szint játszott Jácint pap arca.

* * *

És ugyanabban az órában, míg a félszemű kocsis és a félszemű ló a Jagello-téren várták, mikor issza ki a bécsi bankember Jácint pap teáját, Konstantinovic Konstantin a szobájában ült. A kapitány az utóbbi napokban mindig ráért arra, hogy a szobájában üljön. Mindig csak a maga szobájában, de mégis a házban. Serényen ült a szobában és rajta már egyáltalán nem látszott meg a csatamezők friss heve, mely pirosbarna szint hagy a harcos arcán. Most is a szobában ült és csak leste, leste, leste, mint nyílnak, csukódnak tulnan a sötét keresztfolyosón is tul egyes ajtók. A ki abból az ajtóból kilép, nem az ő kilincsére teszi a kezét, sosem teszi rá, de mégis érdekes, ismeri a lépéseket egy házban, a hol az ember a jó Isten tudja meddig lesz még kénytelen lakni. Lépésekre ügyelt Konstantin, a hangjukra, mint szavakra . . .

Előtte szép levélpapíros, — a hazai trén hozta neki Moszkvából — rajta sok betű. Ma írja meg hetedszer és ha ma sem fogja elküldeni, akkor sosem fogja elküldeni.

Az orvos felesége sosem fogja olvashatni a levelet, a melyben Konstantinovic Konstantin elmondja, hogyan nem tudott aludni egy éjszakán, az elsőt, a mikor embereivel, e zilált elővéddel J*** városkába érkezett. És Julia a palackzöld folyó mentén amugy is azt mondta, hogy ő azon az éjszakán nem volt a házban. A Jasomir utcában aludt és igen nyugodtan. Ez persze nem igaz, egyáltalán nem igaz, de el kell hinni és egy önvallomás nagyon szép. Hősiesség ez . . . ám mi mindenről kellene vallania a hősnék, aki most naponta virgácsoltatja a kozákokat, a kik ellen bizonyos türhetetlen dolgok miatt panasz tétetik. Ő, a ki azelőtt sosem fenytette meg a katona testét . . . Juliával azóta sem sétált sem a jegenyék alatt, sem a házak között. Nem látta őt azelőtt sem a folyó partján, sem az utcán és egy házban laknak pedig és mégis, mintha két idegen

országban. Hogyan is élhettek azelőtt két idegen országban, olyan nagyon távol egymástól. Orenburg, egy messzi, orosz kormányzóság és J*** galíciai kis városka.

A háboru mégis közelebb hozza az embereket egymáshoz . . . Igen és hátha Isten csak azért adta mindezt.

Sok ezren szederjes arccal buknak a földre. de ő láthatta őt és mindez csak ezért volt talán. Ezért kellett hogy legyen. Igen, a háboru közelebb hozza az embereket egymáshoz, de a háboru nem teszi egyik ember kezét a másikéba. Most nem tette, még nem tette. És a levelet sem fogja elküldeni. Megalázkodni egy ügyben, amely . . . na szépen semmi esetre sem magyarázható meg ez a dolog, úgy, hogy foltot ne hagyjon . . . Nem szebb, ha kölcsönösen elfogadják egymás csinos hazugságait . . .

Ha még meg volna az otthoni lova, akkor most minden más lenne és Cserkesz, a ló, a kit magával hozott a háboruba, köhög az ősztől. Lovagolni! Nyirkos, friss hajnalokon megismerné a galíciai mezőket és az erdő szélén arcába vágnának az ágak, a melyek lehullott levelét a ló tapossa az őszi avaron úgy, hogy a sok zizegő sárga, meg veres, meg bronzsín csak úgy porzik . . . Lovagolni jó . . . És ha nem ő volna a parancsnok J*** városban, hanem csak egyszerű bennlakó, idevalósi, akkor mégis már régen az arcába vágta volna legjobb pár keztyűjét Granichstaedtchen urnak . . . Férfi a férfi ellen csak így szép . . . karddal a kézben.

Most összetépte a be sem fejezett levelet Konstantin. A hetedik volt ez, a mit nem tudott átküldeni a ház másik végébe és nyolcadikat nem fog irni. Sosem.

Fölkelt. Mégis csak furcsa, mindig egy ugyanazok a lépések, valaki jár a ház előtt. Az ablakhoz ment, egyáltalán nem katonásan és Konstantin szobájában zubbony helyett kis kabátkát viselt, a melynek selyem hajtókájára rózsák és madarak voltak himezve. Lassan, szinte polgári mód kényelmesen lépett hát Konstantin az ablakhoz, mely előtt valóban már huzamosabb idő óta egy hölgy járt, a patikárius leánya. Matejszka Hanna, arcán fátyol volt, mint mindig és a finom járásban megcsukló kis bokáját kakao-szinü zergebőr kamásli védte ez egyhelyt való őszi sétában, melyről nem lehetett tudni, hogy mikor ér véget.

És a kapitány most megállott az ablaknál. Ha polgár-ember, ilyenkor a nyakkendőjét igazgatja, — ő állát és haját szimitotta végig önkéntelen kézmozdulattal. És gondolkozott azon: felösmerje-e, köszönjön-e Hannának — a Julia ablakfüggönyén keresztül. (Folyt. köv.)

Az északi harctérről: Balról-jobbra: Rapaich vezérkari őrnagy, Apor báró altábornagy, Blaskovich főhadnagy, Berzeviczy ezredes és Péntek huszárkapitány.

Kollarits dr. huszárfőhadnagy felvétele.

Bartha Albert alezredes, Lemberg diadalmos visszahódítója, *Böhm-Ermölli* hadseregpáncsnok vezérkarának egyik vezető-tagja. Mint vezérkari őrnagy *Böhm-Ermölli* hadserege Quartiermeisterabteilungjának főnöke lett. Sok kitüntetése, rendjele mellé a minap Ő Felsége új kegye járult, február elején alezredessé nevezte ki a király.

Diadalmi lakoma.

— Felhívás széplelkű honleányainkhoz. —

Még csak mosolyogni se tessék, — annyira komoly a mit mondani akarunk. Mert, hogy gyomorról és evésről szólván, széplelkű honleányainkat aposztrofáljuk, abban nincs inkompatibilitás, lévén ősrégi igazság, hogy gyomor és szív kormányozzák a világot. És a jó öreg Antonius Anthus, a ki a Biedermeier békés ölen háromszázoldalas tudós könyvet irt az evés művészetéről, külön fejezetet szentel a gyomor és a szép-művészetek egymáshoz való viszonyának. És olvasván az ő könyvét, be kell látnunk, hogy zene, tánc, költészet hosszú évszázadok során volt kellemes társa a terített asztalnak, a hol boldog emberek ültek és a hol a boldogságnak semmivel sem kisebb tényezője volt a gyomor, mint a muzsák.

De mi nem a gurmandériáról akarunk itt filozofálni. Erre se időnk, se kedvünk, se pénzünk nincs 1916. februárjában. Mi, szegény világháborús pestiek, a kik cédulára kapunk nyolc deka kenyeret, kiknek egy félig hizott szárnyas lukullusi lakoma s a ropogósra sült malac elérhetetlen ábránd, mi, a kik a marháról lóra szállunk pecsenyeéhes igényeinkkel s komolyan gondolkozunk a csizmatalp elkészítési módjáról, mi hagyjunk békét Antonius Anthusnak és a newyorki dollárkirályokra se gondoljunk, a kik a tokot tatármártás helyett Caruso hangjával eszik izelítőül szemképráztató lakomájukon. De ábrándozni azért nekünk is szabad, mi is föltehetjük azt a bizonyos rózsaszínű szemüveget, a melyen át tavaszt sejtő télvégi estéken szebbnek akarjuk látni a világot.

Nos, mélyen tisztelt hölgyeim, ábrándozunk tehát... Miről? Hát például a békéről, A békéről, a mit mindnyájan várunk és a mi el fog következni a világ és élet rendje szerint. A békéről, a mit várunk és a mivel mindnyájan várunk valakit, a ki visszajön, a mikor mindnyájan visszajönnek. A mikor hazajönnek kemény harcok után puha asszonyi karok közé és széltől, szomszúságtól kicserepesedett ajkukat szerelmes asszony csókja gyógyítja meg. Akkor, ezen a legboldogabb, legszebb napon, csókok és örömkönyvek zápora után, mit gondolnak, tisztelt hölgyeim, mi lesz az

első, a mivel kedveskedni fognak kedveseiknek? Az anya a fiának, a feleség a férjnek, a menyasszony a vőlegénynek... Egy tál étel, ugyebár, az Ő kedvenc étele. Egy tál étel, a mitől béke idején is elsimult a harag, a gond, a bánat a férfi arcán s a mivel akkor szenvedést, nélkülözést, hosszú árvaságot akarunk majd elfelejtetni. Ez a tál étel lesz a diadalmi lakoma, a mit minden asszony tud és a mit senki sem tud ugy csinálni, kínálni mint ő.

Hát erre a tál ételre gondoltunk mi és most már Önök is belátják, ugy-e, mélyen tisztelt hölgyeim, hogy nem mosolyogni való paradoxon volt, a mikor széplelkű honleányainkat aposztrofáltuk. Mert, bizony mondom, ennek a tál ételnek köze van a szép lélekhez és a honleánysághoz és erre a tál ételre készülnünk kell. Ennek a receptjét gondosan át kell vizsgálni, féltve kell őrizni, mert magasztos lesz a pillanat, a mikor megcsináljuk. Fontos ez a recept és mi egy csöppet sem mosolyogva, teljes tisztelettel fölkérjük Önöket, mélyen tisztelt hölgyeim, kik valamennyien széplelkű honleányok, hogy írják meg nekünk, melyik az az étel, a mellyel Őt várják, hogyan csinálják meg és mivel adják meg a savát-borsát. Mert ezt semmiféle szakácskönyv nem tudhatja, csak Önök, a kik kipróbálták a hatását, a kiknek ezért a tál ételért nem derogált kimenni a konyhába és a kiket igazán boldoggá tett ez a sikerük.

És a mire ránk nevet a tavasz, vagy ha akkor nem, mire kivirul a pipacs, meg a szarkaláb, első kenyérre, de legkésőbb új borra eljön a Béke az ő fehér köntösével. És akkor, a diadalmi lakoma boldog nevetését hallva, teljes lesz a mi örömünk is, mert lesz némi részünk benne, hogy a hazatérő hősök kedvenc ételéből kabinetkérdest csináltak — széplelkű honleányaink.

Ismételten kérjük tehát: írják meg nekünk annak a tál ételnek a receptjét. Mindegy: akár egyszerű pörköltről, akár fácánpecsenyéről szól, a fő, hogy láthassuk, ki mivel várja azt, a ki neki a legkedvesebb. Természetesen azt is szívesen vesszük, ha egész ebéd ételsorát kapjuk ajándékba mindnyájuk számára.

Harctéren elesett hősök

exhumálását és hazaszállítását a szükséges okmányok és engedélyek megszerzését eszközözi a „**KEGYELET**” hat. eng. vállalat.

Telefon 53-32. **BUDAPEST** Telefon 53-32.
VI. kerület, Andrásy-ut 13. I. emelet.

Szerkesztői üzenetek.

— *Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.* —

Háborus szerelem. Naiv, semmitmondó történet. Közölhetetlen. — *Furesa házasság.* Furcsának elég furcsa, de teljességgel hihetetlen. — *Pécs.* Egy akadt köztük elfogadható.

Felelős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN dr.

Főmunkatárs: NÁDASDI BAÁN ACHILLES dr.

Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.

BRACHFELD F.

Ő cs. és apost. kir. felsége kamarai szállítója

Csász. és kir. udvari szállító

Tábori fehérneműek és esőkabátok.

Féregóvó selyemíngék és alsóruházat.

Tricot alsóruházat és gyapjuharisnyák.

Uri téli ruházat, téli kabátok, bundák mérték után.

Budapest, Dorottya-u. 1. Gizella-tér sarok.

Az északi harctérről: A legutolsó orosz fogolyszállítmány.

Az északi harctérről: Készül a karácsonyfa.
Ratkóczy Nándor dr. tart. segédrovos felv.

Az űteg kutyája: Blőfi reggelije.
Ratkóczy Nándor dr. tart. segédrovos felv.

**A Ritz
közkedvelt**

iszterme

legalkalmasabb tea-
delutánok és művész-
estélyek rendezésére
Budapest, Eötvös-tér

Urmánczy Nándorné Szakácskönyve

Az uri világ izlése.

A könyv ára kötve 3 kor. 60 fillér.

A szerző könyvének tiszta jövedelmét a háboru árvái felsegítésére
:: :: :: fordítja. :: :: ::

Eltér minden eddigi sablonos rendszertől. A mai viszonyokhoz alkalmazkodik. Közel 500 eredeti, praktikus étel recept. jét maga próbálta ki és a ki utána csinálja, biztosra mehet-

Főszempontjai: Takarékoság, izletesség, egészség.

Kiállítása igazán művészi. Címfüdelét **Glatter Gyula** festő-
művész rajzolta. :: Megrendelhető: **A Társaság** kiadó-
:: :: hivatalánál Budapest, Ritz-szálló. :: ::

Asszonyokat érdeklő könyv!

Ára
3
korona.

A NŐI DIVAT MŰVÉSZETE

IRTA IFJ. GONDA BÉLA

Megrendelhető A Társaság kiadóhivatalában.

Uher Ödön

es. és kir. udvari és kamarai fényképező

Budapest IV., Koronaherceg-u. 2.